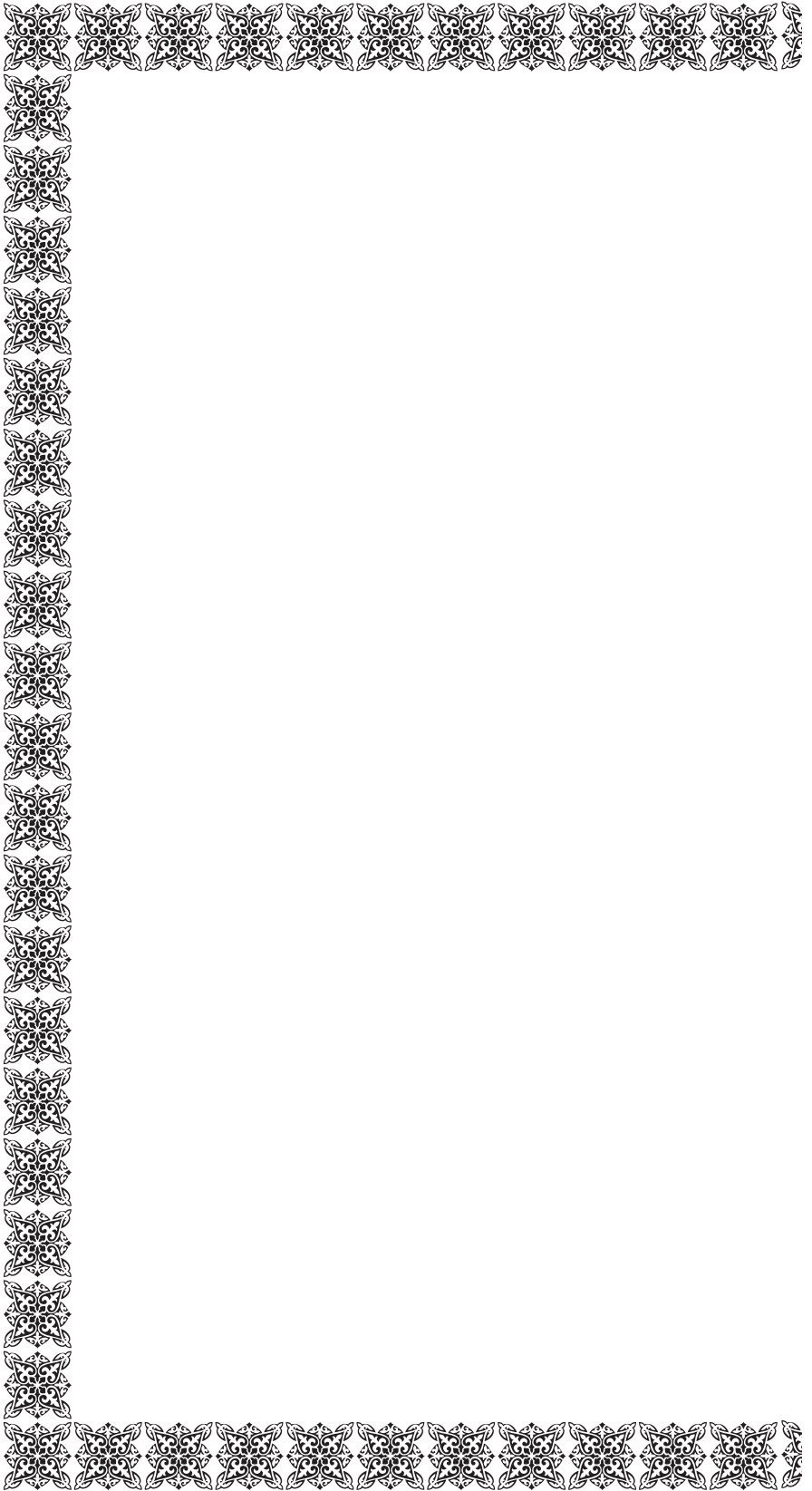

Pastāsti • Aforismi • Iztēles tēli

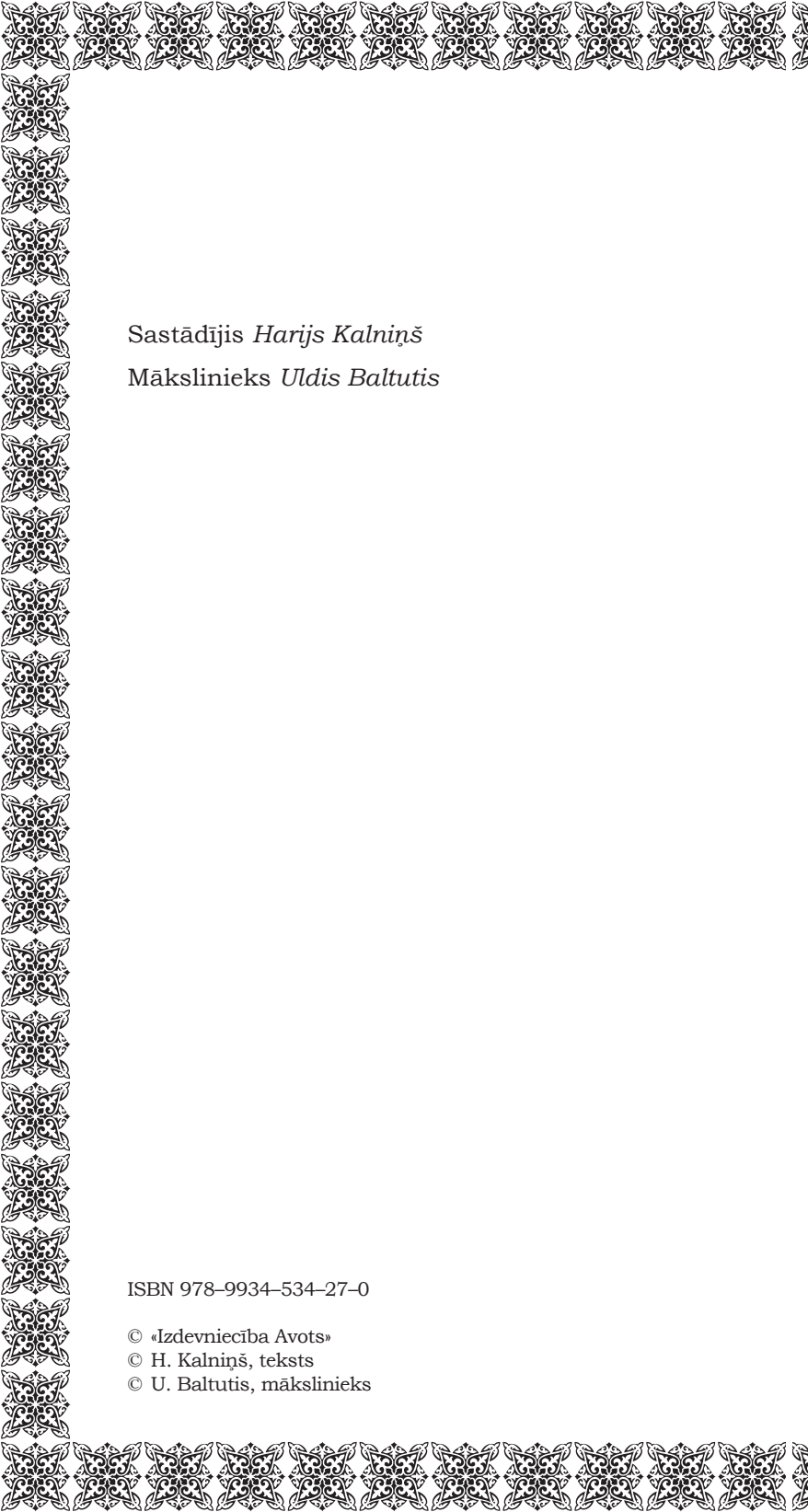

GUDRĪBAS STUNDAS UN MUĻĶĪBAS PILNĪBA

Pastāsti • Aforismi • Iztēles tēli

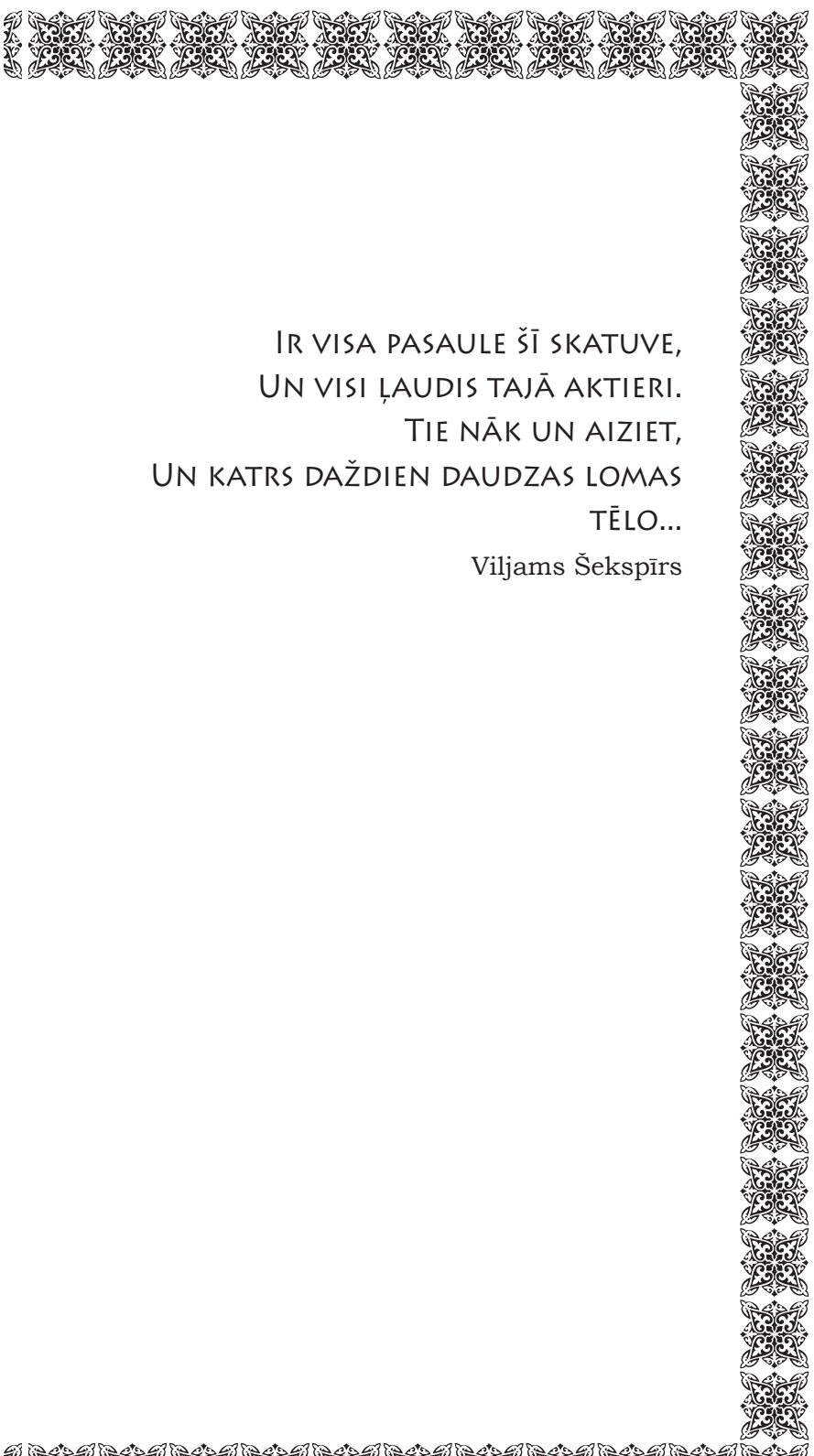
AVOTS

Sastādījis *Harijs Kalniņš*
Mākslinieks *Uldis Baltutis*

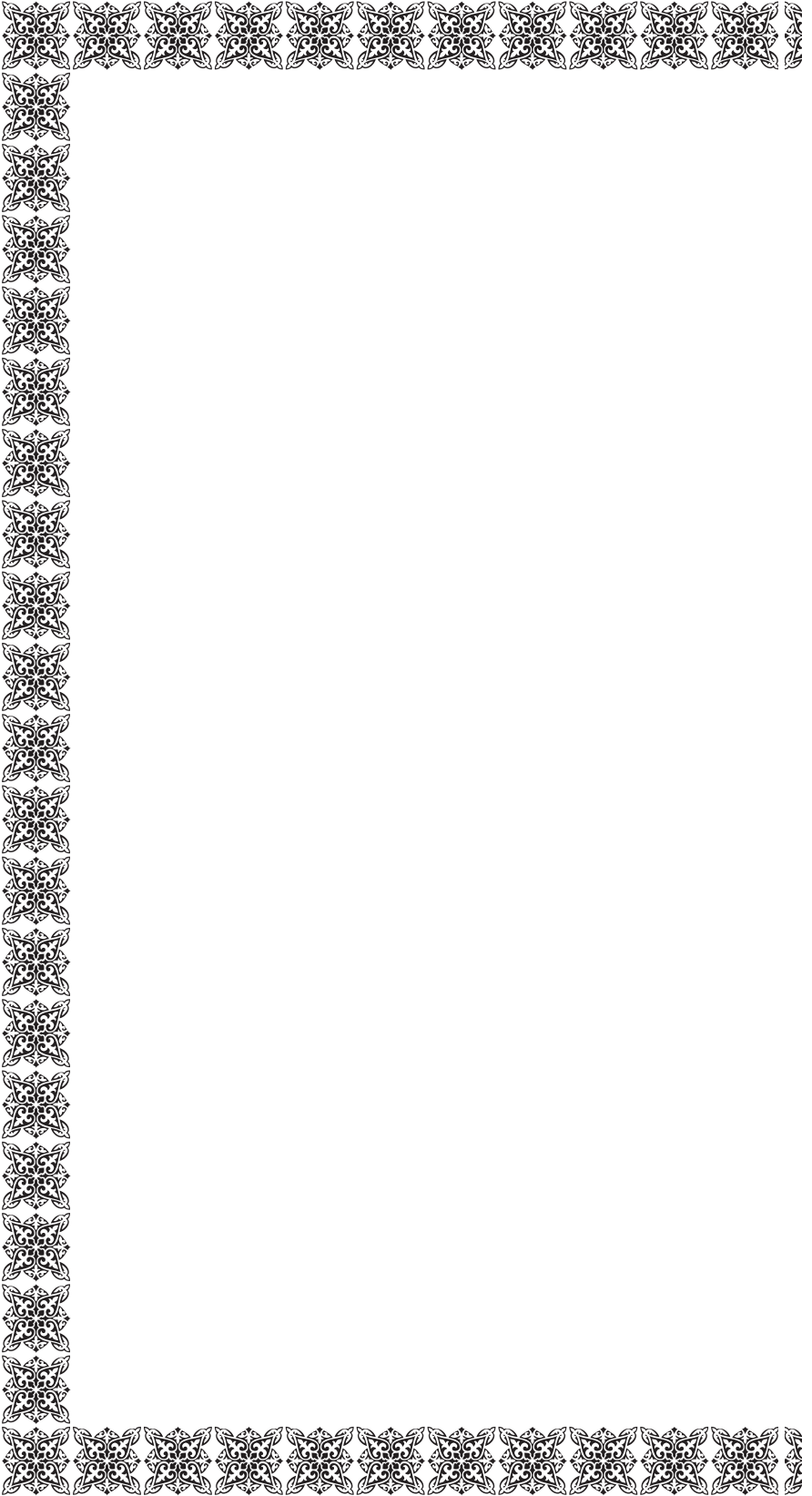
ISBN 978-9934-534-27-0

- © «Izdevniecība Avots»
- © H. Kalniņš, teksts
- © U. Baltutis, mākslinieks

A decorative border consisting of a repeating pattern of stylized floral motifs, possibly roses or similar flowers, arranged in a grid. The border is located at the top, bottom, and right edges of the page, framing the central text.

IR VISA PASAULE ŠĪ SKATUVE,
UN VISI ĻAUDIS TAJĀ AKTIERI.
TIE NĀK UN AIZIET,
UN KATRS DAŽDIEN DAUDZAS LOMAS
TĒLO...

Viljams Šekspīrs

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievadam 9

Prāta spēles un muļķības pilnība

Ja apēd baranku – kas tad notiek
ar caurumu?..... 13

Gudrības stundas

Meklējiet tur, kur ir, nevis tur,
kur ērtāk. 41

Sadzīves stāsti

Nemēģiniet ierobežot bērnus savu
zināšanu rāmjos, jo viņi
piedzimuši citā laikā. 91

Stāsti ar pasaku tēliem

Es balstos tikai uz saviem
spārniem, un tāpēc dzīvē man
cita atbalsta nevajag. 141

Kristiešu pastāsti

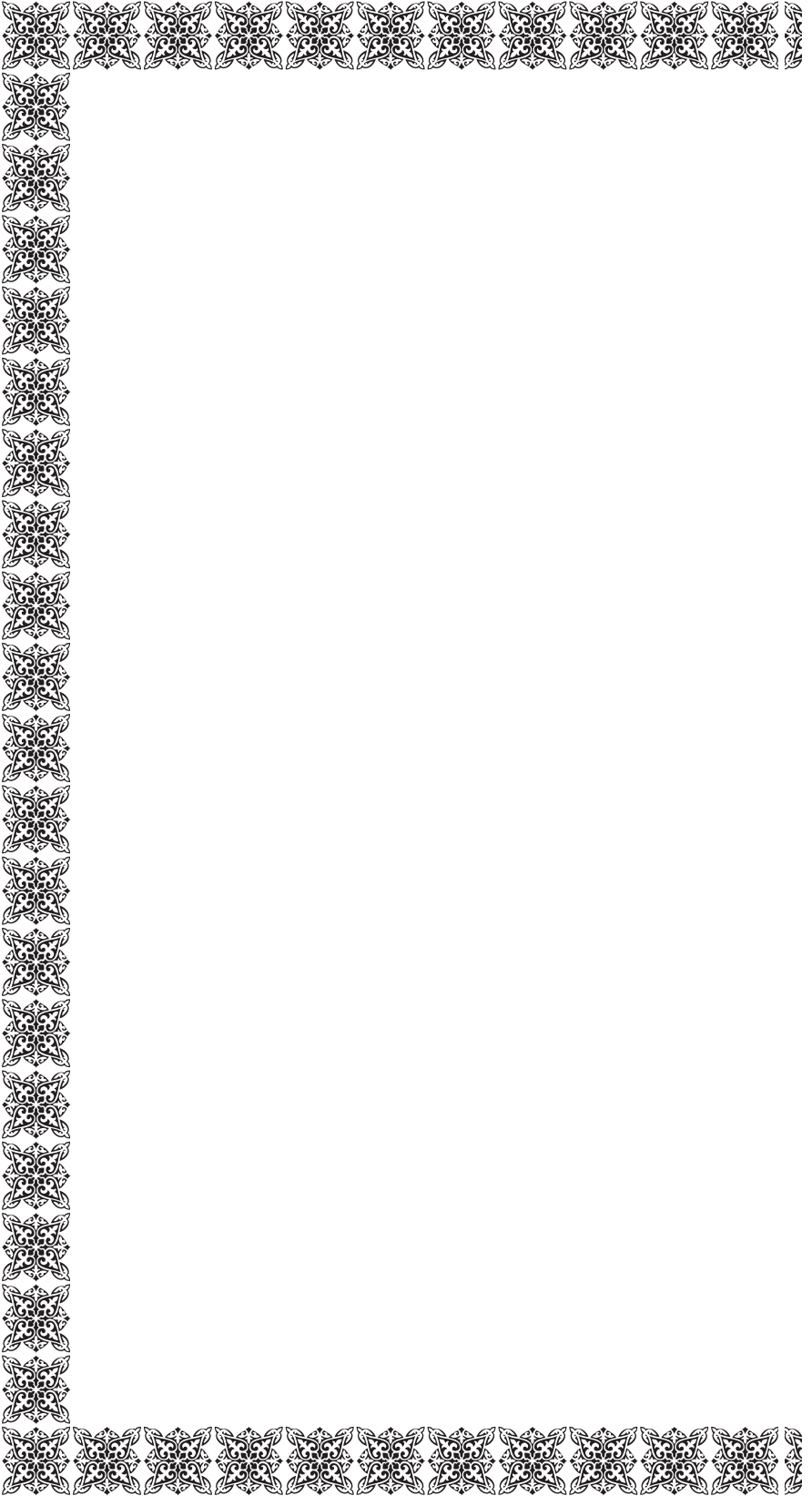
Dievs runā visās valodās. 167

Hasīdu pastāsti

Es ļoti baidos, ka pārstāšu augt
un mana dzīve kļūs bezjēdzīga..... 197

Daoiešu pastāsti

Ja to, ko paturēt vēlas,
pilda malām pāri,
tas nesaglabāsies. 217

IEVADAM

Visas cilvēces mums zināmajā vēsturē leģendas un alegoriski stāstiņi, kurus varam arī dēvēt par pastāstiem, ir bijuši svarīgs dzinulis ļaužu spējai pielāgoties un ievērot noteiktas morāles normas, bez kurām savstarpējā saskarsme nebūtu iedomājama. Īpaši tādā veidā, kādu mēs to pazīstam. Tātad ir skaidrs, ka šim mutvārdu un rakstītajam materiālam nenoliedzami ir augsta izglītojoša un prātu attīstoša loma.

Šajos mazajos stāstiņos ietverta gadu simteņiem krāta gudrība, kas dod mums iespēju rast izeju no mūsu iedomātajām problēmām, māca mūs «nekāpt uz tā pašā grābekļa», visbeidzot attīsta nepieciešamo intuīciju un iztēli. Pastāsti spēj iedvesmot, spēj ielīksmot, bet tajā pašā laikā liek aizdomāties. Un tikai šādi iespējams sasniegt nepieciešamo personības izaugsmi.

Klasiskajā izpratnē šie pastāsti ir ļoti koncentrētā veidā pasniegts kāda notikuma izklāsts, tēlainis stāsts, kas spēj paust noteiktu filozofiju pamācošu dzīves patiesību veidā. Tādu patiesību, kuras būtu jāzina un kuru paustais jāievēro. Atšķirībā no fabulas šādam stāstījumam nav raksturīga tieša morāles izteikšana, tādējādi klausītājs vai lasītājs var pats nonākt līdz savai izpratnei nepieciešamajiem secinājumiem. Salīdzinājumam var droši apgalvot, ka personības uzskatu veidošanā kopš mazotnes ļoti svarīga loma allaž bijusi pasakām. Varētu pat sacīt tā – cilvēka iespēja izziņāt pasauli ir ierobežota laikmeta esošo attīstības nosacījumu dēļ, tāpēc psiholoģiskajam līdzsvaram šīs alegorijas pat ir vitāli nepieciešamas. Ja neaplūkojam konkrēto lasāmvielu, tad var pat sacīt, ka esam vislielākajā mērā atkarīgi no savām fantāzijām, iluzoriem priekšstatiem. Taču nevar noliegt, ka tam ir savdabīga audzinoša nozīme, ja mēs tam visam ļaujamies.

Ja aplūkojam pastāstu tēlus, tad var gadīties, ka lasītājs novēros tuvināšanos ar savu iekšējo «es» un piekrītoši identificēsies. Šeit varam runāt arī par situāciju modeļiem un izpratni, piemēram, par to, kā atrisināt kādu konfliktsituāciju. Tādējādi mazā alegorija kļūst par savdabīgu mācību literatūru, pie kam interpretācijas var

būt pat dažādas atkarībā no paša lasītāja situācijas.

Mazie vēstījumi ir salīdzinoši viegli iegaumējami, tāpēc var visnotaļ apgalvot, ka tie palīdz saglabāt jau esošo un jaunpascīto pieredzi.

Pastāsti atspoguļo noteiktas sociālās, kultūras un ģimenes tradīcijas, tāpēc uzskatāmi par noteiktu dzīves pieredzē balstītu pamatu. Uz šī pamata jau var būvēt nākotnes pārdomas un ļauties asociācijām. Tas ir svarīgi, jo noteikti padara cilvēku komunikācijā patiesāku un izglītotāku, viedāku.

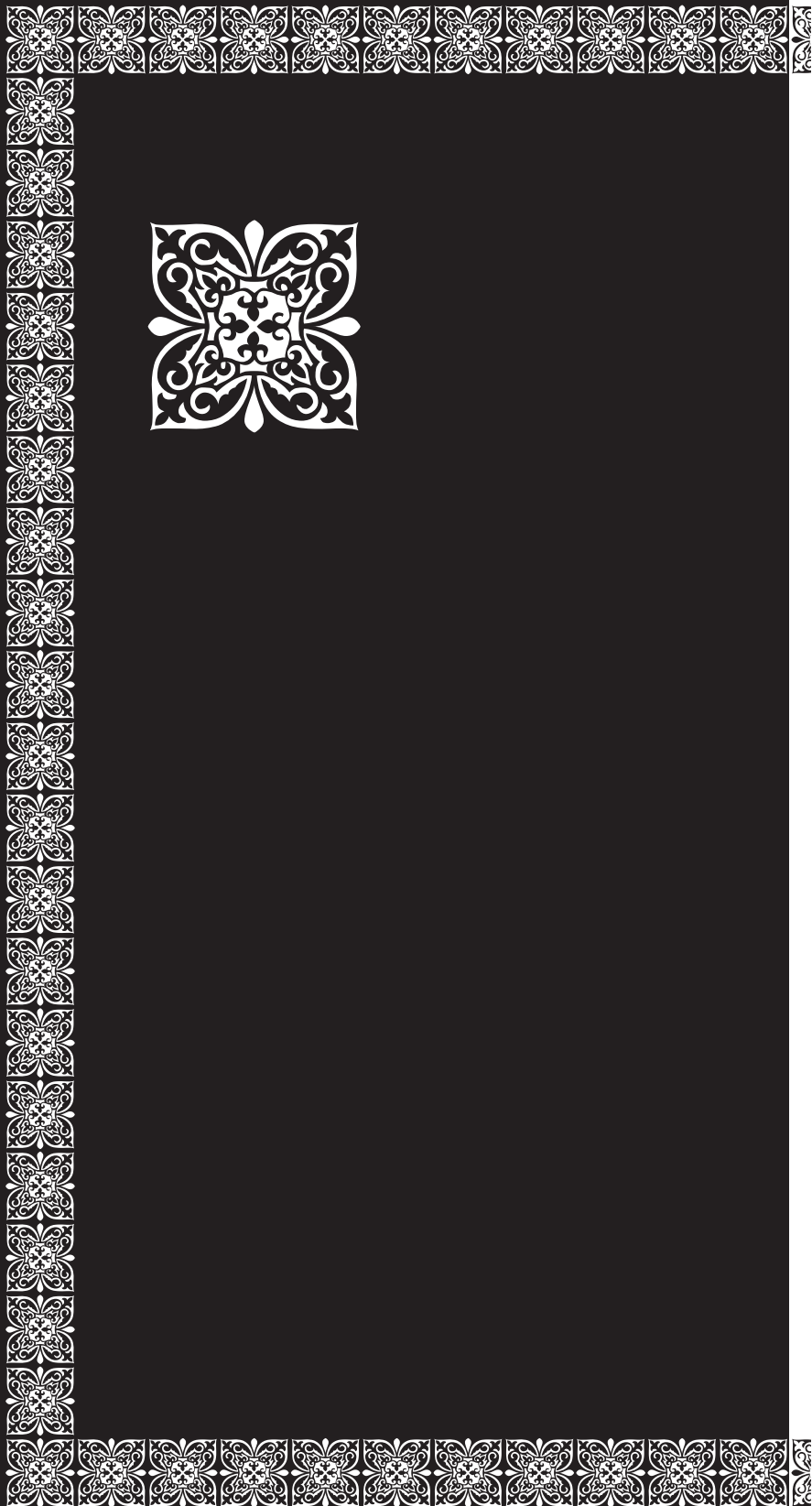
Lasiet, un lai Jums veicas!

SADZĪVES STĀSTI

Nemēģiniet ierobežot bērnus
savu zināšanu rāmjos,
jo viņi piedzimuši citā laikā

Filozofa tālredzība

Kādam filozofam bija meita. Precinieki bija divi, nabags un bagātais. Filozofs izprecināja meitu nabagam.

– Kamdēļ tu tā izdarīji, bagātajam taču vairāk naudas un iespēju? – izbrīnītie draugi viņam vaicāja.

– Bagātais precinieks ir dumjš, baidos, ka visai drīz viņš kļūs nabags. Nabagais precinieks ir gudrs, es ceru, ka ar laiku viņš kļūs bagāts, – filozofs atbildēja.

Filozofs un precības

Slavenajam filozofam Tafelam jaunībā māte jautāja, kāpēc viņš neprecoties. Jauneklis atbildēja:

– Esmu vēl muļķis, lai to darītu.

Pēc dažiem gadiem māte to pašu jautājumu atkārtoja. Nu dēls atbildēja:

– Tagad esmu par daudz gudrs, lai to darītu.